

Okruhy pro atestační zkoušky specializačního vzdělávání v oboru Dětská klinická psychologie

Dětský klinický psycholog

I. Psychologická diagnostika dětí a dospívajících

1. Psychologická vývojová diagnostika v prvním roce života.
2. Psychologická vývojová diagnostika v 2.-3. roce života.
3. Diagnostika kognitivních schopností v předškolním věku.
4. Diagnostika kognitivních schopností ve školním věku.
5. Diagnostika speciálních schopností v předškolním věku.
6. Diagnostika speciálních schopností ve školním věku.
7. Diagnostika paměťových schopností u dětí.
8. Diagnostika pozornosti u dětí.
9. Diagnostika vizuopercepčních schopností u dětí.
10. Vyšetření sluchové percepce u dětí.
11. Hodnocení řeči u dětí.
12. Diagnostika motoriky a vizuomotorických schopností u dětí.
13. Vyšetření školních dovedností.
14. Neuropsychologické metody a soubory pro dětský věk.
15. Hodnocení socioemočního vývoje a temperamentu v raném věku (do 3 let).
16. Hodnocení socioemočního vývoje a temperamentu v předškolním věku.
17. Využití dotazníkových metod k hodnocení osobnostního vývoje u dětí.
18. Konstruktivní (scénické) projektivní metody.
19. Kresebné projektivní metody.
20. Verbální projektivní metody u dětí.
21. TAT a jeho varianty u dětí.
22. Využití Rorschachovy metody u dětí.
23. Rodinná diagnostika.
24. Diagnostika rodinných vztahů pro účely posudkové.
25. Diagnostika následků traumat a lézí CNS.
26. Diagnostika adaptivních schopností a školní výkonnosti pro účely stanovení optimálního školního zařazení a rehabilitačních a reedukačních postupů.
27. Diagnostika školní zralosti.
28. Forenzní diagnostika – hodnocení věrohodnosti obecné a speciální v soudně – znalecké praxi.
29. Možnosti a meze diferencially diagnostického rozhodování mezi schizofrenií, toxickou psychózou a akutní a přechodnou psychotickou poruchou u dospívajících.
30. Varianty a poruchy psychosexuálního vývoje dětí a dospívajících.

II. Klinická vývojová psychologie a psychopatologie

1. Vývojové odchylky a poruchy.
2. Specifika kognitivního, emočního a sociálního vývoje dětí s tělesným postižením
3. Dětské epilepsie a další neurovývojové poruchy.
4. Specifika kognitivního, emočního a sociálního vývoje dětí se zrakovým postižením.
5. Specifika kognitivního, emočního a sociálního vývoje dětí s postižením sluchu.
6. Specifika kognitivního, emočního a sociálního vývoje dětí s vývojovými dysfáziemi.
7. Následky psychické deprivace.
8. Následky tělesného týrání a zanedbávání.
9. Následky sexuálního zneužívání v dětství .
10. Následky psychických traumat.
11. Poruchy spánku u dětí.
12. Poruchy příjmu potravy u dětí a dospívajících.
13. Pervazivní vývojové poruchy.
14. Pervazivní vývojové poruchy – Aspergerův syndrom.
15. Psychotické poruchy v dětství.
16. Psychotické poruchy v dospívání a adolescenci.
17. Depresivní poruchy, bipolární porucha a manie/hypomanie v dětství a dospívání.
18. Poruchy chování v dětství a v dospívání.
19. Poruchy řeči u dětí.
20. Specifické vývojové poruchy učení a motoriky.
21. Poruchy pozornosti s hyperaktivitou.
22. Úzkostné poruchy v dětství.
23. Neurotické poruchy u dětí.
24. Tiky a další stereotypní projevy u dětí, enuresy, enkopresy.
25. Psychosomatické poruchy u dětí.
26. Sebeпоškozování a faktitativní poruchy u dětí a dospívajících.
27. Disharmonický vývoj osobnosti - trs dramatický.
28. Disharmonický vývoj osobnosti - trs úzkostný.
29. Disharmonický vývoj osobnosti - trs excentrický.
30. Zneužívání psychoaktivních látek v dětství a dospívání.

III. Psychoterapie a rehabilitace, práce s rodinou, vzdělávací aspekty

1. Vyrovnávání se s vážnou nemocí nebo postižením.
2. Vývoj pojetí nemoci a smrti u dětí.
3. Agresivita a násilí v dětství.
4. Suicidalita v dětství a adolescenci.
5. Dysfunkční rodina.
6. Psychologické aspekty medicínských výkonů.
7. Psychoterapie psychosomatických poruch u dětí.
8. Psychoterapie úzkostných poruch u dětí.
9. Psychoterapie obsedantně kompulsivní poruchy u dětí.
10. Psychoterapie konverzních a disociativních poruch u dětí.
11. Psychoterapeutický přístup k poruchám chování u dětí.
12. Uplatnění psychoterapie u dětí a dospívajících s psychotickými poruchami.
13. Psychoterapeutický přístup u adolescentní krize a poruch identity.
14. Uplatnění psychoterapie u dětí s poruchami autistického spektra.
15. Uplatnění psychoterapie u dětí s ADHD a SPU.
16. Uplatnění psychoterapie u dětí a dospívajících při zneužívání alkoholu a dalších psychotropních látek.
17. Možnosti a meze psychoterapie u dětí do 3 let věku.
18. Uplatnění psychodynamického přístupu v individuální psychoterapii u dětí.
19. Uplatnění behaviorálního přístupu v individuální, skupinové a rodinné psychoterapii u dětí.
20. Uplatnění kognitivně behaviorálního přístupu v individuální, skupinové a rodinné psychoterapii u dětí.
21. Uplatnění humanistického přístupu v individuální, skupinové a rodinné psychoterapii u dětí.
22. Základy psychofarmakologie u dětí.
23. Kognitivní rehabilitace poúrazových a dalších organicky podmíněných poruch kognitivních funkcí.
24. Metody krizové intervence při práci s dětmi a jejich rodinami.
25. Skupinová psychoterapie dětí.
26. Rodinná terapie dětí a dospívajících.
27. Psychoterapeutická intervence u odchylek a variant pohlavního vývoje.
28. Psychoterapeutická práce s rodinami pečujícími o psychotické dítě.
29. Psychoterapeutická práce s rodinami vychovávajícími dítě s ADHD nebo SPU.
30. Mentální retardace.

Doporučená literatura:

1. BAŠTECKÁ, B., GOLDMANN, P.: *Základy klinické psychologie*. Portál, Praha, 2003.
2. DUNOVSKÝ, J., DYTRICH, Z., MATĚJČEK, Z.: *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Grada, Praha, 1995.
3. *Duševní poruchy a poruchy chování: diagnostická kritéria pro výzkum: mezinárodní klasifikace nemocí - 10. revize (MKN-10)*. PCP Praha, 1996.
4. HORT, V., HRDLIČKA, M., KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E.: *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Portál, Praha, 2008.
5. HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J.: *Psychiatrie*, Tigis, Praha, 2004.
6. KRATOCHVÍL, S.: *Základy psychoterapie*. Portál, Praha, 2006.
7. LANGMEIER, J., BALCAR K., ŠPITZ J.: *Dětská psychoterapie*. Portál, Praha, 2000.
8. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Vývojová psychologie*. Grada, Praha, 2.ed., 2006.
9. Manuály psychodiagnostických metod
10. MATĚJČEK, Z.: *Praxe dětského psychologického poradenství*. SPN, Praha, 1991.
11. *MKN 10 Duševní poruchy a poruchy chování*. SZO Ženeva, Psychiatrické centrum Praha, 1992.
12. PIAGET., J., INHELDEROVÁ, B.: *Psychologie dítěte*. Portál, Praha, 2000.
13. PREISS, M.: *Klinická neuropsychologie*. Portál, Praha, 1998.
14. ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Dětská klinická psychologie*. 4. vyd. Grada, Praha, 2006.
15. ŘÍČAN, P., ŽENATÝ, J.: *K teorii a praxi projektivních technik*. Bratislava, 1987.
16. SMOLÍK, P.: *Duševní a behaviorální poruchy: Průvodce klasifikací, nástin nozologie, diagnostika*. Max Maxdorf, Praha, 2002.
17. SVOBODA, M., ČEŠKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H.: *Psychopatologie a psychiatrie*. Portál, Praha, 2006.
18. SVOBODA, M., KREJČÍŘOVÁ, D., VÁGNEROVÁ, M.: *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Portál, Praha, 2001.
19. VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie*. Portál, Praha, 2000.
20. VANÍČKOVÁ, E., PROVAZNÍK, K., HADJ-MOUSSOVÁ, Z., SPILKOVÁ, J.: *Sexuální násilí na dětech*. Portál, Praha, 2000.
21. VODÁČKOVÁ, D.: *Krizová intervence*. Portál, Praha, 2008.

Testové psychodiagnostické metody

Za základní jsou považovány originální manuály, resp. další relevantní prameny k jednotlivým metodám.

Rorschachova metoda

TAT a odvozené techniky

SON-R

WISC-III (2002)

SB – test (varianty)

Časopisy

Československá psychologie

Psychologia a patopsychologia dieťaťa

Česká a slovenská psychiatrie